

1. 8. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Fikce uznání jakožto výjimečný procesní institut

Podle ust. § 114b odst. 1 o.s.ř. „vyžaduje-li to povaha věci nebo okolnosti případu, jakož i tehdy, bylo-li o věci rozhodnuto platebním rozkazem, elektronickým platebním rozkazem nebo evropským platebním rozkazem, může předseda senátu místo výzvy podle § 114a odst. 2 písm. a) nebo nebylo-li takové výzvě řádně a včas vyhověno, žalovanému usnesením uložit, aby se ve věci písemně vyjádřil a aby v případě, že nárok uplatněný v žalobě zcela neuzná, ve vyjádření vylíčil rozhodující skutečnosti, na nichž staví svoji obranu,

a k vyjádření připojil listinné důkazy, jichž se dovolává, popřípadě označil důkazy k prokázání svých tvrzení; to neplatí ve věcech, v nichž nelze uzavřít a schválit smír (§ 99 odst. 1 a 2)“. Usnesení musí být žalovanému doručeno do vlastních rukou, když náhradní doručení je vyloučeno s výjimkou doručování do datové schránky.

Podle odst. 5 citovaného ustanovení **„jestliže se žalovaný bez vážného důvodu na výzvu soudu podle odstavce 1 včas nevyjádří a ani ve stanovené lhůtě soudu nesdělí, jaký vážný důvod mu v tom brání, má se za to, že nárok, který je proti němu žalobou uplatňován, uznává; o tomto následku (§ 153a odst. 3) musí být poučen. To neplatí, jsou-li splněny předpoklady pro zastavení řízení nebo odmítnutí žaloby“.**

Jestliže tedy dle citovaných ustanovení občanského soudního řádu žalovaný na výzvu obsaženou v usnesení vydaném podle ust. § 114b o.s.ř. neučiní některé z aktivních jednání vymezených zákonem, vytváří zákon fikci, že nárok, který byl proti němu žalobou uplatňován, zcela uznává. Na základě fikce uznání soud rozhodne v jeho neprospěch rozsudkem pro uznání podle ust. § 153a odst. 3 o.s.ř. Fikce uznání nastane pouze tehdy, je-li o tomto usnesením účastník poučen.

K oprávněnosti aplikace tohoto procesního institutu existuje celá řada judikatury, kdy zejména rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13.12.2013, sp.zn. 21 Cdo 628/2013, se vyjádřil k vymezení takového „vážného důvodu“. Dále lze uvést např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23.7.2012 sp.zn. 23 Cdo 1140/2011, náleží Ústavního soudu ze dne 1.4.2014 sp.zn. IV. ÚS 2503/13, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26.3.2009 sp.zn. 22 Cdo 4272/2007 či náleží Ústavního soudu ze dne 1.6.2015 sp.zn. I. ÚS 3263/13.

K otázce splnění podmínek pro vydání rozsudku pro uznání stojí za pozornost náleží Ústavního soudu ze dne 18.8.2017, sp.zn. II. ÚS 1298/17, dle jehož právní věty „vydání rozsudku pro uznání podle ust. § 114b odst. 5 o.s.ř. musí být vázáno na řádné, nepochybné a prokazatelné naplnění zákonných

podmínek dle § 153a o.s.ř. To konkrétně znamená, že při posuzování vyjádření na kvalifikovanou výzvu dle § 114b odst. 1 o.s.ř. je možné dospět k závěru o její nekvalifikovanosti jen v případech vyjádření nevyvolávajících žádné pochybnosti o své nedostatečnosti, resp. o tom, že se žalovaný nehodlá řádně (tj. i bez obstrukcí) bránit nároku uplatněnému žalobou. Při vydání rozsudku pro uznání je totiž třeba mít na zřeteli, že tento institut, založený na právní fikci, podstatně redukuje možnost uplatnění procesních práv žalovaného a zejména jeho práva rozporovat žalovaný nárok či tvrzení žalobce“. Ústavní soud v odůvodnění nálezu odkázal na svá předchozí rozhodnutí v této otázce a uvedl, že citovanou judikaturu lze shrnout tak, že **fikce uznání může nastat jen tehdy, je-li zcela zřejmé, že žalovaný je k žalobě lhostejný, případně obstrukčně pasivní, zjevně taktizuje a jeho jednáním dochází k průtahům.**

Závěr:

Lze uzavřít, že pokud účastník svým podáním jednoznačně prokázal svůj nesouhlas s žalovaným nárokem, včetně připravenosti se aktivně účastnit projednávání sporu, a nejsou dány indicie přisvědčující snaze účastníka činit procesní obstrukce či jinak prodlužovat soudní řízení, nejsou pro obecné soudy dány důvody pro závěry o opodstatněnosti fikce uznání jakožto výjimečného procesního institutu. Takovým postupem by totiž bylo porušeno účastníkově právo na spravedlivý proces, včetně práva být slyšen.

Mgr. Martina Švestková,
advokátní koncipientka

[HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.](#)

Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1

Tel.: +420 734 363 336
e-mail: ak@akhsp.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Vyčlenění rodinných nemovitostí \(i v podobě podílu v bytovém družstvu\) do svěřenského fondu](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Dokazování negativních skutečností ve sporném řízení](#)
- [Neoprávněný odběr elektřiny - překvapení vlastníka?](#)
- [Rodič u dítěte v nemocnici: právo na přítomnost neznamená bez dalšího právo na přespání na](#)

[jip/jirp](#)